

**FYLKESMANNEN
I ROGALAND**

Deres ref.:

Vår dato: 20.05.2015

Vår ref.: 2015/3037

Arkivnr.: 433.0

Harald Polden
Peder Klowsgt. 40
4010 STAVANGER

Postadresse:
Postboks 59 Sentrum,
4001 Stavanger

Besøksadresse:
Lagårdsveien 44, Stavanger

T: 51 56 87 00

F: 51 52 03 00

E: fmropost@fylkesmannen.no

www.fylkesmannen.no/rogaland

Tillatelse til utsetting av utenlandske treslag til skogproduksjon lerk, Hedlersvatnet, 62/24 Eigersund

Harald Polden har søkt om å plante Japanlerk/hybridlerk på gnr/bnr 62/24 i Eigersund kommune i Rogaland. Området er på ca. 12 dekar, og hadde tidligere plantefelt med gran og furu. Etter vår vurdering medfører utsettingen i liten grad risiko for vesentlig uheldige følger for naturmangfoldet. Søker får på bestemte vilkår tillatelse til å sette ut 3 000 japanlerk/hybridlerk på eiendommen.

Vi viser til søknad, mottatt 04.03.2015, der du søker om å plante Japanlerk/hybridlerk til skogproduksjon på gnr/bnr 62/24 i Eigersund kommune.

Hjemmel

Utsetting av utenlandske treslag krever godkjenning fra Fylkesmannen i samsvar med *forskrift om utsetting av utenlandske treslag til skogbruksformål* (25.05.2012 nr. 460, jf. naturmangfoldloven kap. IV).

Søknaden

Du har søkt om å plante til et felt på 12 daa med 3 000 planter japanlerk/hybridlerk (se kartvedlegg).

Det aktuelle arealet er på eiendommen din 62/24 i Eigersund.

Du ønsker å plante til et felt hvor det tidligere har vært plantefelt med gran og furu.

Fylkesmannens vurdering

Formålet med forskrifta er å hindre at planting av utenlandske treslag gir uheldige konsekvenser for naturmangfoldet. Det er sentralt å sikre at forvaltningsmåla for naturtyper og arter ikke blir truet av de fremmede artene, direkte eller indirekte, jf. naturmangfoldloven §§ 4 og 5. Alle offentlige vedtak som kan påvirke naturmangfoldet skal vurderes etter naturmangfoldloven §§ 8 – 12. I tillegg har Fylkesmannen vektlagt andre viktige samfunnsinteresser, jf. § 14.

§ 8 setter krav om at vedtak bygger på kjent kunnskap om arters bestandssituasjon, naturtypers utbredelse og økologiske tilstand, samt effekten av påvirkninger. Det foreligger en del kunnskap om omsøkte treslag og om naturmangfoldet i gjeldende område i Eigersund. Naturtypekartlegginga som er gjort i omkringliggende områder er av nyere dato, og er etter Fylkesmannens vurdering god. Det er derimot få kartfestede forekomster av arter i området. Fylkesmannen vurderer det til at det foreligger tilstrekkelig tilgjengelig vitenskapelig og erfaringsbasert kunnskap i denne saka, jf. naturmangfoldloven § 8.

Om den omsøkte utsettinga kan medføre uheldige følger for naturmangfoldet beror på en helhetsvurdering, som blant annet beror på treslagets økologiske egenskaper og dets påvirkning på stedegent naturmangfold i det aktuelle området jf. Miljøverndepartementets veileder til forskrifta (2012).

Både Japanlerk og hybridlerk er vurdert av Artsdatabanken til ikke å utgjøre noen nevneverdig økologisk risiko for naturlig spredning med skadelige økologiske konsekvenser for norsk natur (LO) (Norsk svarteliste 2012). Men det oppgis i kriteriedokumentasjonen at begge treslaga er i stand til å sette frø og spre seg, og at det er påvist spredning av japanlerk til åpne arealer nær eksisterende bestand.

Plantefeltet legger beslag på areal som tidligere har vært planteskog. Her er ingen registreringer av trua arter eller naturtyper. I nord og vest grenser feltet til vann, mens arealet sør og vest for feltet er registrert som skrinn fastmark, sjølv om det på ortofoto viser oppslag av skog her.

Litt lenger unna, på andre sida av vannet, er det plantefelt med berg- og buskfuru, samt Contortafuru og vanlig furu, i tillegg til plantefelt med lerk, gran og sitkagran. Stort sett hele eiendommen er dominert av planteskog av disse artene. Ca. 300 øst for feltet er det et annet plantefelt med hybridlerk.

Enda lenger unna plantefelta ser vi av ortofoto at det er en mosaikk av skog (både planta skog og naturskog), kysthei med rester av kystlynghei, vann, samt en del utmarksbeite og litt dyrka mark/eng i aktivt bruk.

Tabellen under viser kartlagte prioriterte naturtyper og rødlista arter nærmere enn 2 km fra utplantingsområdet, retning fra feltet og hvilken verdi de har. Vi har videre vurdert påvirkningen på prioriterte naturtyper og rødlista arter i en avstand på 5 km fra utplantingen.

Områdenavn	Naturtype/art	Verdi	Avstand til utsettingsområdet	Retning fra utsettingsområdet
Geiterås mot Gløbstad	Kystlynghei m/klokkesøte (VU)	A – svært viktig	910 m	Vest for felt
Nauthammaren	Klokkesøte (VU)	B – viktig	1,08 km	Sørøst for felt
Høylandstjørna	Evjer, bukter og viker	B – viktig	1,52 km	Nord(vest) for felt
Bergatjørna	Intakte lavlandsmyrer m/klokkesøte (VU)	B – viktig	1,58 km	Vest for felt
Rappstad	Viktig bekkedrag	B – viktig	1,82 km	(Sør)øst for felt

De nærmeste kartlagte naturverdiene er spesielt en kystlynghei av nasjonal verdi A, «Geiterås mot Gløbstad» som ligger 910 meter fra de omsøkte areala. Åpen kystlynghei er kategorisert som sterkt trua (EN) i Artsdatabankens Norsk rødliste for naturtyper (2011). Kystlynghei med A-verdi utgjør de mest verdifulle lokalitetene med kystlynghei i Norge. I kystlyngheia forekommer klokkesøte hyppig. Arten er oppført som sårbar (VU) på den norske rødlista over trua arter.

Offentlige vedtak skal etter § 8 i naturmangfoldloven så langt mulig bygge på ”arters bestandssituasjon, naturtypers utbredelse og økologiske tilstand”. Kystlynghei er oppført som sterkt trua på ”Rødliste for naturtyper», og fikk den 7. mai 2015 status som utvalgt naturtype etter kap. VI i naturmangfoldloven. Planta skog er en trussel også mot nærliggende, ikke tilplanta kystlynghei på grunn av at frø effektivt sprer seg fra plantefelta (Artsdatabanken 2011). Det samla presset på kystlyngheiene vurderes som stort.

Det omsøkte plantefeltet er i hovedsak omgitt av skog og vann. Denne omkringliggende skogen vil kunne fange opp frø og fungere som buffer for videre spredning, samt utøver større fare for spredning enn nye felta.

Påvirkning av økosystemet skal vurderes ut fra den samlede belastning som økosystemet er, eller blir utsatt for (§ 10). I dette tilfellet kan vi ikke se at tiltaket direkte legger beslag på, eller vesentlig truer, stedege naturkvaliteter. Det er 910 meter til nærmeste prioriterte naturtype, som er kystlynghei.

Risikoen for at det omsøkte feltet med hybridlerk/japanlerk skal påføre skade på biologisk mangfold på kystlyngheilokaliteten avhenger av spredningsomfanget og de økologiske effektene hvor de spres. Tilgjengelig kunnskap om treslaga tilsier at denne konkrete risikoen er mindre sannsynlig.

Fylkesmannen vurderer en planting av japanlerk/hybridlerk her til å ha liten ekstra negativ påvirkning på økosystemet i området. I dette tilfelle er det en del eksisterende planteskog av ulike norske og fremmede arter i området, og Fylkesmannen i Rogaland vurderer derfor utsetting av lerk i det omsøkte området til å ikke påvirke økosystemet i nevneverdig grad.

Også ut fra føre-var-prinsippet (§ 9) er det viktig å sikre seg mot framtidig frøspredning fra plantefeltet. Rutiner for internkontroll, eller et system som på annen måte hindrer at utsettingen påfører økosystemet skade, må innarbeides i virksomheten, og skal kunne vises fram etter forespørsel fra kontrollerende etat. I forbindelse med utsetting av utenlandske treslag er det spesielt viktig at en har et system for tiltak som minsker risikoen for spredning.

§ 11 adresserer ansvaret for eventuelle skader på naturmiljøet til tiltakshaveren. Kostnader ved å bøte på eventuelle skader, eller ved å forebygge skader, skal dekkes av tiltakshaver, så langt de er innenfor rimelige grenser. Dette prinsippet gjelder i første rekke ansvar for å hindre, eller bøte på uønsket spredning fra plantefeltet, jf. vilkår. Du forplikter deg til å hindre spredning fra det tidspunktet det tillatte lerkefeltet setter kongler. Dette vil i praksis si lusing, hogst og fjerning av lerkeoppslag som er utenfor feltet. For at dette skal kunne gjennomføres i praksis, kan det være aktuelt å skrive avtaler med naboene for å sikre at dere kan gå inn og fjerne spredd lerk på deres eiendom, dersom det skulle bli aktuelt.

Driftsmetoder og teknikker skal i utgangspunktet ta best mulig hensyn til naturmiljøet, slik at resultatet gir de beste samfunnsmessige resultata (§ 12). Skogplanting er et viktig satsingsfelt innenfor norsk skogbrukspolitikk, med bruk av de mest kostnadseffektive treslag og driftsmetoder jf. naturmangfoldloven § 14. Bruk av utenlandske treslag skal likevel ikke medføre uheldige følger for naturmangfoldet (jfr. §§ 1 og 7 i forskrift om utenlandske treslag).

I vurderinga av om tillatelse til utplanting skal gis, skal de uheldige følgene som utplantinga kan innebære avveies mot andre viktige samfunnsinteresser, herunder utplantingas nytteverdi. Du oppgir at du ønsker å sette i gang skogproduksjon etter hogst. I avveinga mot andre viktige samfunnsinteresser vurderer Fylkesmannen at nytteverdien for grunneier og samfunn ved å tillate utplanting av hybridlerk/japanlerk er større enn ulempene på biologisk mangfold, jf. naturmangfoldloven § 14.

Dette dokumentet må gjøres kjent og overføres samtidig som eventuelt eierskifte til ny eier.

Vedtak og vilkår

Under forutsetning av at framtidig spredning av lerk blir overvåket og håndtert som nevnt, kan vi ikke se at den omsøkte planting vil være til vesentlig skade for naturmangfoldet. Fylkesmannen gir herved tillatelse til å sette ut tilsammen 3 000 japanlerk/hybridlerk på tilsammen 12 daa, avmerket på kartvedlegg.

Vilkår:

- Spredning fra lerk etablert fra bestander etter denne tillatelsen skal overvåkes og fjernes.
- Skogeier skal utarbeide en plan for internkontroll som skal vises fram ved eventuelle tilsyn. I tråd med § 10 i forskrifta skal denne minst inneholde:
 - Rutiner som følges for å sikre at krav i, eller i medhold av, *forskrift om utsetting av utenlandske treslag*, samt vilkår i denne tillatelsen blir fulgt.
 - Rutiner som følges dersom det oppstår avvik, samt opplysninger om hvem som er ansvarlige for at rutinene blir fulgt.
 - Rutiner som følges for å hindre at avvik gjentar seg og opplysninger om hvem som er ansvarlige.
- Trærne skal hogges senest ved biologisk hogstmoden alder.
- Det skal ikke settes igjen livsløpstre av utenlandske treslag ved hogst (jf. forskrifta).
- Det skal settes av en minimum 15 meter bred kantsone mot vannet. Denne skal domineres av lauvtre og være stedvis åpen.
- Ved avvik fra vilkåra eller forskrifta kan ansvarlig myndighet oppheve, endre, eller sette nye vilkår i tillatelsen i samsvar med naturmangfoldloven § 67. Ved eventuelt pålegg om tilbakeføring av arealene vil kostnadene bli lagt på skogeier.
- Dette dokumentet må gjøres kjent og overføres samtidig som eventuelt eierskifte til ny eier.

- Tiltaket skal ikke utføres før tidligst en uke etter at klagefristen er ute og en eventuell klage er ferdig behandlet.

Denne tillatelsen er gyldig i 5 år fra den dato det er gitt. Dersom tiltaket ikke er gjennomført innen fristen, og det ikke foreligger søknad om utsatt frist, blir tillatelsen automatisk trukket tilbake.

Klage

Dere kan klage på vedtaket innen 3 uker etter dere har mottatt dette brevet, jf. forvaltningslovens regler. En eventuell klage skal sendes til Fylkesmannen i Rogaland. Dersom Fylkesmannen ikke gjør om eget vedtak, skal klagen behandles av Miljødirektoratet.

Med hilsen

Audun Steinnes
fung. ass. fylkesmiljøvernssjef

Torborg Berge
rådgiver

Dokumentet er godkjent elektronisk av Fylkesmannen i Rogaland og krever derfor ikke signatur.

Saksbehandler: Torborg Berge
Saksbehandlers telefon: 51 56 89 39
E-post: fmrotbe@fylkesmannen.no

Kopi til:

Miljødirektoratet	Postboks 5672 Sluppen	7485	TRONDHEIM
Eigersund kommune	Postboks 580	4379	Egersund

Vedlegg:

Kart over areal med tillatelse til å plante utenlandske treslag til skogproduksjon – lerk, Hedlersvatnet, gnr/bnr 62/24 Eigersund.

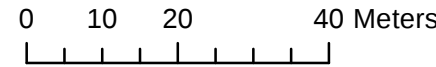

**Tillatelse til utsetting av
japanlerk/hybridlerk til skogbruksformål
Hedlersvatnet, Eigersund gnr 62 bnr 24**

- Tillatelse Hybridlerk og Japanlerk
- Eiedomsgrense

Ortofoto 2012 0,25 m oppløysing

1:1 000

Kartgrunnlag: FKB, Norge i bilder
Tillatelse: © Norge Digitalt
Kartproduksjon: Fylkesmannen i Rogaland, mai 2015

